

Ministerstvo financií SR
Sekcia rozpočtovej politiky
Odbor rozpočtovej regulácie
Oddelenie rozpočtovej regulácie
a analýz financovania územnej samosprávy

Hospodárenie obcí a vyšších územných celkov za rok 2018

Hodnotenie rozpočtového hospodárenia obcí a VÚC vychádza z ich finančných výkazov o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách t. j. FIN 1-12 k 31.12.2018. Tieto finančné výkazy za rok 2018 nepredložilo 8 obcí, ktorých výsledky hospodárenia nie sú zahrnuté do celkového hodnotenia.

1. Obce

V roku 2018 zabezpečovali obce financovanie samosprávnych kompetencií predovšetkým z vlastných daňových a nedaňových príjmov. Z dotácií zo štátneho rozpočtu z príslušných kapitol štátneho rozpočtu (ďalej len „kapitola“) boli financované kompetencie preneseného výkonu štátnej správy a ďalšie úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizáciou projektov spolufinancovaných z prostriedkov Európskej únie.

V bežných rozpočtoch obcí schválených mestskými a obecnými zastupiteľstvami sa očakávali príjmy v sume 3 847 074 tis. eur, výdavky 3 588 739 tis. eur a prebytok 259 134 tis. eur. Počas roka 2018 boli príjmy bežného rozpočtu upravené na sumu 4 159 127 tis. eur, výdavky 3 894 443 tis. eur a prebytok v sume 264 684 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 4 236 868 tis. eur a výdavky 3 767 830 tis. eur, prebytok bol 469 037 tis. eur.

V schválených kapitálových rozpočtoch sa očakávali príjmy v sume 582 523 tis. eur, výdavky 1 100 506 tis. eur a schodok 518 781 tis. eur. Zmenami počas roka bol upravený rozpočet kapitálových príjmov na sumu 681 121 tis. eur, výdavkov 1 406 336 tis. eur a schodok vo výške 725 215 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy v sume 448 235 tis. eur, výdavky 916 980 tis. eur, schodok 468 745 tis. eur.

Súčasťou rozpočtov obcí sú aj finančné operácie, v rámci ktorých obce predpokladali v schválených rozpočtoch v príjmovej časti získať 475 102 tis. eur, výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 187 537 tis. eur a prebytok 287 565 tis. eur. Zmenou v priebehu roka 2018 boli upravené príjmové finančné operácie na sumu 754 227 tis. eur, výdavkové finančné operácie 211 265 tis. eur a prebytok 542 962 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté

v sume 566 313 tis. eur, výdavkové v sume 191 797 tis. eur, prebytok finančných operácií bol 374 517 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov obcí sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 4 904 700 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 5 594 476 tis. eur, v skutočnosti dosiahli 5 251 416 tis. eur. Výdavky sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 4 876 782 tis. eur, v upravených rozpočtoch 5 512 045 tis. eur a v skutočnosti sa realizovali vo výške 4 876 607 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 skutočne dosiahnuté celkové príjmy obcí za rok 2018 vzrástli o 656 967 tis. eur (o 14,3 %) a celkové výdavky o 584 642 tis. eur (o 13,62 %). Rast celkových príjmov súvisí s medziročným nárastom daňových príjmov o 225 014 tis. eur (o 9,61 %), nedaňových príjmov o 13 267 tis. eur (o 2,32 %), grantov a transferov o 266 160 tis. eur (o 21,01 %) a príjmových finančných operácií o 152 526 tis. eur (o 36,86 %). Vo výdavkovej časti rozpočtu obcí došlo v porovnaní s rokom 2017 k zvýšeniu bežných výdavkov o 276 072 tis. eur (o 7,91 %), v kapitálových výdavkoch došlo k nárastu o 280 441 tis. eur (o 44,06 %) a výdavkové finančné operácie boli oproti roku 2017 vyššie o 28 129 tis. eur (o 17,19 %).

Obce vo svojich schválených rozpočtoch na rok 2018 predpokladali v rámci rozpočtového hospodárenia účtovný prebytok vo výške 27 918 tis. eur, po vylúčení finančných operácií predpokladali schodok vo výške 259 647 tis. eur. V upravených rozpočtoch predpokladali obce účtovný prebytok vo výške 82 432 tis. eur, vylúčením finančných operácií predpokladali schodok vo výške 460 531 tis. eur.

Hospodárenie obcí za rok 2018 skončilo účtovným prebytkom 374 809 tis. eur. Po vylúčení príjmových a výdavkových finančných operácií predstavujú príjmy 4 685 103 tis. eur a výdavky 4 684 811 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie obcí po vylúčení finančných operácií skončilo s prebytkom 292 tis. eur. Po započítaní zmien stavu záväzkov s negatívnym vplyvom 8 206 tis. eur, pohľadávok s negatívnym vplyvom 3 350 tis. eur, časového rozlíšenia úrokov a ostatných úprav s negatívnym vplyvom 9 073 tis. eur skončilo rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 so schodkom vo výške 20 337 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017, keď rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 2010 skončilo so schodkom vo výške 7 722 tis. eur, v roku 2018 došlo k jeho zvýšeniu o 12 615 tis. eur.

1.1.Vzťahy štátu a rozpočtov obcí¹

V roku 2018 bolo zo štátneho rozpočtu do rozpočtov obcí poskytnutých celkovo 1 345 539 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, z toho bežné granty a transfery tvorili sumu 994 246 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 351 293 tis. eur. V porovnaní so skutočnosťou 2017 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov (vrátane EÚ

¹ Zdroj: Štátny záverečný účet SR za rok 2018

a mimorozpočtových zdrojov) viac až o 247 802 tis. eur, zo zdroja 111 (štátny rozpočet) o 54 733 tis. eur viac.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté v sume 1 016 120 tis. eur. Z toho bežné granty a transfery tvorili čiastku 957 022 tis. eur a kapitálové granty a transfery sumu 59 098 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých 892 678 tis. eur len v rámci bežných transferov, a to v kapitolách Ministerstva vnútra SR (885 247 tis. eur) a Ministerstva dopravy a výstavby SR (7 431 tis. eur).

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých obciam podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie poskytujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa oddielov funkčnej klasifikácie							v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel		
	2016	2017	2018	2018	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %	
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3	
Vzdelávanie	796 447	839 651	811 013	900 572	875 255	89 559	11,0	
Ochrana životného prostredia	26 397	59 563	0	130 150	0	130 150	x	
Ekonomická oblasť	55 056	56 909	171 859	104 412	11 797	-67 447	-39,2	
Sociálne zabezpečenie	60 150	66 518	98 595	65 524	54 085	-33 071	-33,5	
Bývanie a občianska vybavenosť	94 869	38 523	2 700	62 653	39 678	59 953	2 220,5	
Verejný poriadok a bezpečnosť	1 509	7 566	520	35 615	3 001	35 095	6 749,0	
Všeobecné verejné služby	19 325	22 150	17 648	33 000	22 689	15 352	87,0	
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	5 103	6 857	2 400	13 593	9 595	11 193	466,4	
Zdravotníctvo	868	0	0	20	20	20	x	
Spolu	1 059 724	1 097 737	1 104 735	1 345 539	1 016 120	240 804	21,8	

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Do rozpočtov obcí boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3
Ministerstvo vnútra SR	814 307	867 007	828 611	951 259	892 243	122 648	14,8
Ministerstvo životného prostredia SR	30 390	59 563	0	128 816	x	128 816	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	42 990	73 566	8 114	71 312	36 999	63 198	778,9
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	61 946	66 541	98 589	65 546	54 107	-33 043	-33,5
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	32 084	15 353	158 746	44 670	x	-114 076	-71,9
Všeobecná pokladničná správa	8 324	9 562	5 100	42 742	20 011	37 642	738,1
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	232	492	575	16 759	3 306	16 184	2 814,6
Úrad vlády SR	1 761	2 686	0	12 836	2 531	12 836	x
Ministerstvo kultúry SR	1 717	2 957	0	6 422	4 024	6 422	x
Ministerstvo hospodárstva SR	64 328	0	5 000	5 157	2 879	157	3,1
Ministerstvo zdravotníctva SR	868	0	0	20	20	20	x
Ministerstvo spravodlivosti SR	0	10	x	x	x	x	x
Ministerstvo financií SR	735	0	x	x	x	x	x
Ministerstvo zahranič. vecí a európskych záležitostí SR	42	0	x	x	x	x	x
Spolu	1 059 724	1 097 737	1 104 735	1 345 539	1 016 120	240 804	21,8

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov obciam sa najväčšou sumou každoročne podieľa **Ministerstvo vnútra SR**. V roku 2018 vynaložilo 951 259 tis. eur, čo je oproti schválenému rozpočtu viac o 122 648 tis. eur. Z celkovej sumy bolo v rámci bežných výdavkov vynaložených 885 247 tis. eur na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva najmä v rámci programu *Výchova a vzdelávanie mládeže* na úhradu nákladov na poskytovanie výchovy, na vzdelávacie poukazy, na asistentov učiteľa, na úhradu nákladov na odstránenie havarijných stavov budov, na dopravné, na príspevok pre materské školy, na lyžiarske kurzy a iné. Kapitálové prostriedky boli poskytnuté obciam v čiastke 51 361 tis. eur najmä na aktivity zamerané na prevenciu kriminality na regionálnej úrovni, na riešenie havarijných situácií škôl, na dostavby, výstavby a rekonštrukcie telocviční, na debariérizáciu škôl a školských zariadení a iné. Kapitálové prostriedky neboli pôvodne rozpočtované a úprava rozpočtu súvisela najmä s navýšením finančných prostriedkov z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na programe *Výchova a vzdelávanie* v súvislosti s rozvojovými projektmi na rozvoj výchovy a vzdelávania žiakov škôl v oblasti telesnej a športovej výchovy formou dostavby, rekonštrukcie a výstavby telocviční, ich vybavenia a s riešením havarijných situácií škôl, na výstavbu, prístavbu, modernizáciu, rekonštrukciu školských objektov. Ďalšia úprava rozpočtu bola vykonaná na programe „Efektívna a spoľahlivá štátna správa“, ktorá súvisela najmä s presunom finančných prostriedkov podľa § 8 ods. 4 zákona

č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na programe „Ľudské zdroje“ v súvislosti s projektmi EÚ na zabezpečenie technickej vybavenosti v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit.

Z kapitoly **Ministerstva životného prostredia SR** smerovala obciam suma 128 816 tis. eur v súvislosti s budovaním zberných dvorov v obciach, zavedením alebo zefektívnením triedeného odpadu, zberom biologicky rozložiteľného odpadu a pod. Schválený rozpočet, prípadne rozpis uvoľnených zdrojov z minulých rokov sa nerozpisuje na konkrétne položky rozpočtu ale presun prostriedkov na základe reálne predložených žiadostí o platbu sa zohľadňuje v upravenom rozpočte. Uvedené malo za následok zvýšenie rozpočtu oproti schválenému rozpočtu v celkovej sume skutočného čerpania. Vysoký medziročný nárast bol spôsobený navýšením počtu projektov, ktoré sa v roku 2018 začali realizovať u jednotlivých prijímateľov.

V kapitole **Ministerstva dopravy a výstavby SR** bolo vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov pre obce poukázaných 71 312 tis. eur. Pôvodne schválený rozpočet bol navýšený z dôvodu, že niektoré prostriedky sa v schválenom rozpočte na rok 2018 nerozpočtovali alebo boli vykonané úpravy rozpočtu prostredníctvom presunov medzi jednotlivými položkami ekonomickej klasifikácie. Na účel výstavby a obnovy bytového fondu bolo obciam poskytnutých 27 862 tis. eur, z toho na obstaranie nájomných bytov na účel sociálneho bývania vo výške 26 344 tis. eur, čím sa podporilo obstaranie 1 385 bytových jednotiek a na obstaranie ich technickej vybavenosti v sume 1 518 tis. eur, čím sa podporilo obstaranie, resp. užívanie 1 005 nájomných bytov. Na modernizáciu električkových tratí v Košiciach (2. etapa – 1. časť) bola poskytnutá suma 33 384 tis. eur. Ako dotácie na prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy bolo poskytnutých 7 431 tis. eur. V rámci rozvoja regiónu Bratislava – v severozápadnej časti hlavného mesta bola na prípravu a realizáciu stavby „Úprava okružnej križovatky s pripojením na diaľnicu D4 a o pozemnej komunikácii na zokruhovanie prístupnosti zóny mestskej časti Bratislava - Devínska Nová Ves“ v zmysle uznesenia vlády SR č. 598/2017 použitá čiastka 900 tis. eur.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytlo v podobe grantov a transferov pre obce celkovú sumu 65 546 tis. eur. Z toho čiastka 45 460 tis. eur predstavovala príspevok mestám a obciam na spolufinancovanie sociálnych služieb pre zariadenia sociálnych služieb (najmä zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, denné stacionáre, domovy sociálnych služieb, útulky a iné). Zo zdrojov EÚ a spolufinancovania zo ŠR bola poskytnutá čiastka 11 463 tis. eur na národné projekty operačného programu Ľudské zdroje. Suma 8 331 tis. eur tvorila dotáciu poskytovanú úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny na podporu výchovy k stravovacím návykom a k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením a na zabezpečenie výkonu osobitného príjemcu.

V rozpočtovej kapitole **Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR** bol pôvodne schválený rozpočet v sume 158 746 tis. eur úpravou znížený na sumu 44 670 tis. eur a v tejto výške bola dosiahnutá aj skutočnosť. Schválený rozpočet vychádzal z očakávaných odhadov čerpania prostriedkov v jednotlivých výzvach. V schválenom rozpočte nebolo možné presne definovať finančné objemy podľa konečných prijímateľov pomoci. Z uvedeného dôvodu prišlo ku disproporcii medzi schváleným rozpočtom (odhadom čerpania) a skutočným čerpaním finančných prostriedkov podľa typu reálnych prijímateľov.

Kapitálové transfery obciam boli poskytnuté v celkovej sume 44 046 tis. eur. Išlo výlučne o poskytnutie finančných prostriedkov formou nenávratných finančných príspevkov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v čiastke 26 728 tis. eur (na podporu investícií do infraštruktúry súvisiacej s vývojom, modernizáciu alebo prispôsobenie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, podporu investícií do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie a ďalšie druhy podpory) a z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v čiastke 17 318 tis. eur (najmä na podporu projektov prioritných osí Operačného programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko - Slovensko 2014, Slovensko – Česká republika 2014-2020).

Z kapitoly **Všeobecná pokladničná správa** boli obciam poskytnuté dotácie v celkovej sume 42 742 tis. eur. Na základe uznesenia vlády č. 570/2017 bolo poskytnutých 10 000 tis. eur hlavnému mestu Bratislavy a 1 000 tis. eur Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto na rekonštrukciu komunikácií.

Ďalšie prostriedky z kapitoly boli čerpané v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pre tento druh podpory sa vypracovávajú tzv. Akčné plány, ktoré schvaľuje vláda SR, väčšinou na výjazdových zasadnutiach vlády SR v sídle podporovaných okresov. Zoznam najmenej rozvinutých okresov vedie Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa kritérií ustanovených vyššie spomenutým zákonom. V roku 2018 sa podporili na základe nových alebo už implementovaných akčných plánov okresy Rimavská Sobota, Gelnica, Sabinov, Vranov nad Topľou, Trebišov, Levoča, Poltár, Veľký Krtíš, Medzilaborce, Svidník, Bardejov a ďalšie². Finančné prostriedky sa použili najmä na zlepšenie dopravnej infraštruktúry, a to 12 780 tis. eur.

Ďalšími prostriedkami kapitoly Všeobecnej pokladničnej správy boli podporené projekty na rozvoj športovej infraštruktúry obcí a miest, napríklad v Michalovciach (300 tis. eur na dobudovanie zimného štadióna), v Topoľčanoch (1 441 tis. eur na rozšírenie športovej haly), v Nitre (400 tis. eur na modernizáciu zimného štadióna a vedľajšej hokejovej haly), v Liptovskom Mikuláši (1 000 tis. eur na dobudovanie objektu zimného štadióna).

² <https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/zoznam-najmenej-rozvinutych-okresov>

Z kapitoly **Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR** bola obciam poskytnutá celková čiastka 16 759 tis. eur. Suma 9 255 tis. eur predstavovala finančné prostriedky poskytnuté v rámci Výzvy v základnej škole úspešnejší, kde oprávneným žiadateľom bol aj zriaďovateľ základnej školy (obec) v prípade, ak základná škola nemá právnu subjektivitu. Išlo o projekty, kde finančné prostriedky boli poskytnuté na vytvorenie pracovného miesta asistenta učiteľa, pedagogického asistenta, školského psychológa, špeciálneho pedagóga. Kapitálové prostriedky v celkovom objeme 7 452 tis. eur boli poskytnuté obciam na telocvične v rámci Výzvy na poskytnutie verejných finančných prostriedkov formou dotácie na rozvoj výchovy a vzdelávania žiakov v oblasti telesnej a športovej výchovy formou dostavby, rekonštrukcie alebo výstavby novej telocvične na rok 2018.

Kapitola **Úrad vlády SR** poskytla obciam celkové výdavky vo výške 12 836 tis. eur, z toho suma 2 340 tis. eur bola poskytnutá z rozpočtovej rezervy predsedu vlády SR. Dotácie z rezervy predsedu vlády SR boli v prevažnej miere účelovo určené na rekonštrukcie a opravy obecného majetku, na odstránenie havarijných stavov budov a rozvodov energií, na výstavbu nových stavieb (detské ihriská, nové chodníky pre peších). Prostriedky v objeme 5 543 tis. eur, ktoré boli poskytnuté na výmenu umelých trávnikov na multifunkčných ihriskách, na športovú výstroj a športové vybavenie, na výstavbu 57 multifunkčných ihrísk a na výstavbu a rekonštrukciu 270 detských ihrísk. Príspevky na regionálny rozvoj v celkovej sume 4 736 tis. eur boli poskytnuté na základe vládou schválených Akčných plánov rozvoja jednotlivých okresov vybraným obciam a mestám v málo rozvinutých regiónoch.

Rozpočtové prostriedky boli do rozpočtu kapitoly pridelené na základe uznesení vlády SR až v priebehu roka 2018, preto schválený rozpočet bol nulový. Dôvodom nárastu skutočného čerpania oproti schválenému rozpočtu je aj skutočnosť, že nevyčerpané finančné prostriedky z predchádzajúcich rokov boli zaviazané a uvoľnené na použitie v bežnom roku.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy bolo v roku 2018 z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov obcí 70,0 % rovnako ako aj v roku 2017. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí daňovými úradmi bol vykonaný vo výške 2 002 068 tis. eur vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (2017: 1 799 482 tis. eur).

1.2. Príjmy rozpočtov obcí

a) Príjmy bežného rozpočtu

Schválený rozpočet príjmov bežného rozpočtu na rok 2018 bol vo výške 3 847 074 tis. eur, počas roka 2018 bol obecnými zastupiteľstvami upravený na sumu 4 159 127 tis. eur. V skutočnosti dosiahli obce príjmy bežného rozpočtu vo výške 4 236 868 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 101,87 %). V porovnaní s rokom 2017 narástli príjmy bežného rozpočtu o 320 234 tis. eur (o 8,18 %). Príjmy bežného rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie v roku 2018 boli nasledovné:

Celkové daňové príjmy vrátane sankcií vykázali obce vo výške 2 567 009 tis. eur, z toho vykázaný podiel na dani z príjmov fyzických osôb vrátane sankcií tvoril sumu 2 001 992 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 102,76 %). Z miestnych daní a poplatkov sa na plnení daňových príjmov podieľali - daň z nehnuteľností vo výške 354 944 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 101,67 %), dane na tovary a služby a iné dane 210 070 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 102,28 %). Rozpočtový zámer celkových daňových príjmov k upravenému rozpočtu sa splnil na 102,57 %. V porovnaní so skutočnosťou roku 2017 bol zaznamenaný nárast v daňových príjmoch o 225 014 tis. eur (o 9,61 %), a to skoro vo všetkých položkách daňových príjmov (okrem dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti a iných daní, ktoré poklesli o 44 tis. eur).

Nedaňové príjmy bežného rozpočtu obce vykázali v sume 523 003 tis. eur, čím sa rozpočtový zámer k upravenému rozpočtu splnil na 105,55 %. Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku boli k upravenému rozpočtu splnené na 101,73 % (skutočnosť 172 268 tis. eur), z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb na 105,98 % (skutočnosť 289 834 tis. eur), príjmy z úrokov z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomoci, vkladov a ážio 100,88 % (skutočnosť 1 077 tis. eur) a iné nedaňové príjmy 115,92 % (skutočnosť 59 825 tis. eur). Oproti predchádzajúcemu roku 2017 u bežných nedaňových príjmov došlo k nárastu o 11 258 tis. eur (o 2,2 %).

Z celkových prijatých bežných grantov a transferov 1 146 856 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 98,78 %) pripadá 1 142 325 tis. eur na tuzemské bežné granty a transfery a 4 531 tis. eur na zahraničné bežné granty a transfery. Oproti skutočnosti roku 2017 došlo k nárastu bežných grantov a transferov o 83 962 tis. eur (o 7,9 %), najmä z dôvodu nárastu transferov v rámci verejnej správy o 79 880 tis. eur.

b) Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov bol schválený obecnými zastupiteľstvami na rok 2018 vo výške 582 523 tis. eur, počas roka bol upravený na sumu 681 121 tis. eur, v skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy vo výške 448 235 tis. eur (z toho nedaňové kapitálové príjmy dosiahli sumu 62 327 tis. eur a celkové kapitálové granty a transfery sumu 385 908 tis. eur), čo predstavuje

plnenie na 63,84 % upraveného rozpočtu. Oproti roku 2017 došlo k nárastu kapitálových príjmov celkom o 184 207 tis. eur (o 69,77 %), kde vzrástli nedaňové kapitálové príjmy o 2 009 tis. eur (o 3,33 %), tuzemské kapitálové granty a transfery o 175 404 tis. eur (o 88,12 %) a zahraničné kapitálové granty o 6 795 tis. eur (o 145,55 %).

1.3. Výdavky rozpočtov obcí

a) Výdavky bežného rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu obcí boli schválené vo výške 3 588 739 tis. eur a počas roka došlo k ich úprave na sumu 3 894 443 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené výdavky bežného rozpočtu vo výške 3 767 831 tis. eur, čo je plnenie na 96,75 % k upravenému rozpočtu. Oproti roku 2017 došlo k nárastu bežných výdavkov o 276 072 tis. eur (o 7,91 %).

Z celkových výdavkov bežného rozpočtu vynaložili obce v roku 2018 na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné vyrovnania 1 450 192 tis. eur (plnenie na 99,07 % upraveného rozpočtu) a na poistné a príspevok do poisťovní 528 580 tis. eur (plnenie na 98,98 % upraveného rozpočtu). Osobné výdavky zamestnancov obcí a ich rozpočtových organizácií (mzdy a odvody) tvorili 52,52 % výdavkov bežného rozpočtu obcí. Oproti roku 2017 došlo u osobných výdavkov k nárastu o 160 468 tis. eur (o 8,83 %).

Na tovary a služby smerovalo 1 260 233 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu na 93,06 %, a to na cestovné náhrady 5 778 tis. eur (90,43 %), na poplatky za energie, voľu a komunikácie 220 375 tis. eur (93,14 %), na materiál 257 592 tis. eur (93,85 %), dopravné 23 258 tis. eur (93,64 %), rutinnú a štandardnú údržbu 236 508 tis. eur (89,06 %), nájomné 9 756 tis. eur (92,1 %) a ostatné služby 506 966 tis. eur (94,63 %). V porovnaní s rokom 2017 došlo k nárastu výdavkov na tovary a služby o 71 889 tis. eur (o 6,05 %).

Výdavky na bežné transfery dosiahli 512 142 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 97,82 %). Z uvedenej sumy boli transfery v rámci verejnej správy 284 686 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 98,94 %), 175 675 tis. eur (95,88 %) predstavovali bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, 51 659 tis. eur (98,46 %) tvorili transfery nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe v registri organizácií vedených ŠÚ SR a bežné transfery do zahraničia boli 114 tis. eur (101,68 %). Oproti roku 2017 došlo k nárastu bežných transferov o 44 357 tis. eur (o 9,48 %).

Na splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami a návratnými finančnými výpomocami obce použili 16 683 tis. eur (88,39 % z upraveného rozpočtu), z toho na splácanie úrokov v tuzemsku 16 332 tis. eur (88,90 %), do zahraničia 126 tis. eur (54,60 %) a na ostatné platby

súvisiace s úverom, pôžičkou a návratnou finančnou výpomocou 226 tis. eur (82,34 %). Oproti roku 2017 došlo k poklesu výdavkov v tejto položke o 643 tis. eur (o 3,71 %).

Prebytok schváleného bežného rozpočtu obcí predstavoval sumu 259 134 tis. eur, prebytok upraveného rozpočtu 264 684 tis. eur, pričom v skutočnosti hospodárenie bežného rozpočtu obcí skončilo s prebytkom vo výške 469 037 tis. eur. Oproti roku 2017 (424 876 tis. eur) došlo k nárastu prebytku bežného rozpočtu o 44 162 tis. eur (o 10,39 %).

b) Výdavky kapitálového rozpočtu

Výdavky kapitálového rozpočtu boli schválené vo výške 1 100 506 tis. eur a počas roka došlo k ich úprave na sumu 1 406 336 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené výdavky kapitálového rozpočtu vo výške 916 980 tis. eur, čo je plnenie na 65,2 % k upravenému rozpočtu. Oproti roku 2017 došlo k nárastu týchto výdavkov o 280 441 tis. eur (o 44,06 %). Z realizovaných kapitálových výdavkov smerovalo 875 863 tis. eur (64,88 % z upraveného rozpočtu) na obstarávanie kapitálových aktív, čo predstavuje 95,52 % z celkových kapitálových výdavkov a na kapitálové transfery sa vynaložilo 41 117 tis. eur (72,88 %), t. j. 4,48 % z celkových kapitálových výdavkov.

V rámci výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív obce vynaložili na realizáciu nových stavieb a technického zhodnotenia existujúcich objektov takmer 81,95 % celkových výdavkov na kapitálové aktíva, t. j. 717 738 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 63,62 %), pričom oproti roku 2017 tieto výdavky vzrástli o 253 218 tis. eur (o 54,51 %). Na nákup pozemkov a nehmotných aktív sa vynaložilo 22 060 tis. eur (plnenie upraveného rozpočtu na 66,27 %), na nákup budov a objektov, strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia a dopravných prostriedkov 106 537 tis. eur (78,81 %), na prípravnú a projektovú dokumentáciu 21 192 tis. eur (50,28 %) a na rekonštrukciu a modernizáciu strojov a zariadení a ostatné kapitálové výdavky 8 335 tis. eur (74,83 %). Výdavky na obstarávanie kapitálových aktív oproti roku 2017 vzrástli o 277 226 tis. eur (o 46,31 %).

Kapitálové transfery boli okrem iného použité na kapitálové transfery subjektom v rámci verejnej správy, a to v sume 34 208 tis. eur (plnenie na 71,05 %), z čoho najväčšia časť smerovala príspevkovým organizáciám (19 282 tis. eur, plnenie na 63,5 %). Ďalej kapitálové transfery smerovali jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám (376 tis. eur, plnenie na 80,94 %), nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe (6 059 tis. eur, plnenie na 82,64 %). V kapitálových transferoch oproti roku 2017 došlo k nárastu o 3 215 tis. eur (o 8,48 %).

Schodok schváleného kapitálového rozpočtu obcí predstavoval sumu 518 781 tis. eur, schodok upraveného rozpočtu 725 215 tis. eur, pričom v skutočnosti hospodárenie kapitálového rozpočtu obcí skončilo so schodkom vo výške 468 745 tis. eur. Oproti roku 2017 (schodok vo výške 372 511 tis. eur)

sa schodok kapitálového rozpočtu zvýšil o 96 234 tis. eur (o 25,83 %), pričom u príjmov bol zaznamenaný nárast o 184 207 tis. eur (o 69,77 %) a u výdavkov nárast o 280 441 tis. eur (o 44,06 %).

1.4 Výdavky rozpočtov obcí podľa funkčnej klasifikácie

Súhrnný prehľad výdavkov obcí podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie (vrátane výdavkových finančných operácií) je nasledovný (v tis. eur):

Č.	Názov oddielu	Skutočnosť 2017	Skutočnosť 2018	Rozdiel 2018-2017	Podiel z celk. výd. 2018 v %	Pomer 2018/2017 v %
1	Všeobecné verejné služby	985 149	1 060 980	75 831	21,76%	107,70%
2	Obrana	841	748	-93	0,02%	88,94%
3	Verejný poriadok a bezpečnosť	76 392	95 522	19 130	1,96%	125,04%
4	Ekonomická oblasť	438 672	559 417	120 745	11,47%	127,53%
5	Ochrana životného prostredia	291 780	366 350	74 570	7,51%	125,56%
6	Bývanie a občianska vybavenosť	346 206	409 431	63 225	8,40%	118,26%
7	Zdravotníctvo	6 574	6 727	153	0,14%	102,33%
8	Rekreácia, kultúra a náboženstvo	254 008	306 301	52 293	6,28%	120,59%
9	Vzdelávanie	1 704 036	1 863 468	159 432	38,21%	109,36%
10	Sociálne zabezpečenie	188 307	207 663	19 356	4,26%	110,28%
	S p o l u	4 291 965	4 876 607	584 642	100,00%	113,62%

01 – Všeobecné verejné služby – z týchto výdavkov v sume 1 060 980 tis. eur (oproti roku 2017 viac o 75 831 tis. eur) sa prevažná časť realizovala v triede 01.1.1 – Výkonné a zákonodarné orgány vo výške 850 265 tis. eur, ktorá zahŕňa najmä výdavky na činnosť obecných a mestských úradov, ďalej výdavky súvisiace s finančnými transakciami verejného dlhu vo výške 140 745 tis. eur a na ostatné výdavky v rámci všeobecnej verejnej služby.

02 - Obrana – z týchto výdavkov (748 tis. eur) smerovali výdavky najmä do financovania civilnej ochrany (741 tis. eur) a oproti roku 2017 došlo k ich poklesu o 93 tis. eur.

03 – Verejný poriadok a bezpečnosť - výdavky v sume 95 522 tis. eur (oproti roku 2017 nárast o 19 130 tis. eur) sa použili na financovanie policajných služieb - obecnú políciu (65 497 tis. eur), na financovanie požiarnej ochrany – na mestské, na dobrovoľné požiarne zbory (26 919 tis. eur) a na zabezpečovanie verejného poriadku (3 106 tis. eur).

V rámci oddielu 04 – Ekonomická oblasť (559 417 tis. eur) sa financovali najmä výdavky v oblasti dopravy vo výške 446 064 tis. eur (z toho najviac bolo použitých na cestnú dopravu 399 510 tis. eur). V rámci oddielu sa ďalej financovali činnosti na úseku poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a poľovníctva (5 892 tis. eur), ťažby, výroby a výstavby (61 309 tis. eur) a ostatné

činnosti spadajúce do tejto funkcie. Celkové výdavky v tomto oddiele oproti 2017 vzrástli o 120 745 tis. eur.

Z celkových výdavkov (366 350 tis. eur) oddielu 05 – Ochrana životného prostredia sa financovali najmä činnosti na úseku zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu (262 952 tis. eur), na úseku prevádzky kanalizačných sústav vrátane čistenia odpadových vôd (69 784 tis. eur), v súvislosti so znižovaním a znečisťovaním ovzdušia (5 177 tis. eur), ochrany prírody a krajiny (10 882 tis. eur) a ochrany životného prostredia (17 555 tis. eur). V porovnaní s rokom 2017 došlo k nárastu o 74 570 tis. eur.

06 – Bývanie a občianska vybavenosť - z celkových výdavkov 409 431 tis. eur sa financovali predovšetkým potreby súvisiace s rozvojom bývania (62 616 tis. eur), s rozvojom obcí – skvalitnenie vybavenosti obcí (201 341 tis. eur), so zásobovaním pitnou vodou (23 022 tis. eur), verejným osvetlením obcí (68 336 tis. eur) a v súvislosti s výskumom, vývojom, bývaním a občianskou vybavenosťou (54 115 tis. eur). Oproti roku 2017 došlo k nárastu o 63 225 tis. eur.

Z oddielu 07 – Zdravotníctvo (6 727 tis. eur; oproti roku 2017 nárast o 153 tis. eur) najvyššie finančné prostriedky smerovali na všeobecnú a primárnu lekársku zdravotnú starostlivosť vo výške 2 120 tis. eur. Ostatné finančné prostriedky smerovali na obstaranie farmaceutických, zdravotníckych, terapeutických výrobkov, pomôcok a vybavenia, na záchrannú zdravotnú službu, na ústavnú zdravotnú starostlivosť a na verejné zdravotné služby v pôsobnosti obcí.

Z oddielu 08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo obce v rámci celkových výdavkov 306 301 tis. eur vyčlenili na rekreačné a športové služby (130 198 tis. eur, oproti roku 2017 viac o 24 427 tis. eur), na kultúrne služby (divadlá, umelecké súbory, klubové a špeciálne kultúrne zariadenia, odborné-metodické zariadenia, knižnice, múzeá, galérie, pamiatková starostlivosť, národnostná kultúra) v sume 133 715 tis. eur, ďalej na náboženské a iné spoločenské služby (23 662 tis. eur) a ostatné kultúrne aktivity realizované obcami. Oproti roku 2017 v celkových výdavkoch v tomto oddiele došlo k nárastu o 52 293 tis. eur.

V rámci výdavkov oddielu 09 – Vzdelávanie (1 863 468 tis. eur; oproti roku 2017 nárast o 159 432 tis. eur) obce vynaložili v roku 2018 finančné prostriedky vo výške 899 346 tis. eur na predprimárne vzdelávanie v materských školách a primárne vzdelávanie (1. stupeň základnej školy) a 480 701 tis. eur na sekundárne vzdelávanie (2. stupeň základnej školy). Ďalej obce financovali zariadenia pre záujmové vzdelávanie, centrá voľného času, jazykové školy, zariadenie pre celoživotné vzdelávanie, služby pridružené ku školám (služby v školstve, školské stravovanie, domovy mládeže, strediská služieb škole, zariadenia výchovného poradenstva) a ostatné výdavky súvisiace so vzdelávaním.

Na oddiel 10 – Sociálne zabezpečenie obce vynaložili celkom 207 663 tis. eur; (oproti roku 2016 nárast o 19 356 tis. eur), z ktorých boli financované hlavne zariadenia opatrovateľskej služby pre seniorov (148 000 tis. eur), invalidita a ťažké zdravotné postihnutie (10 967 tis. eur), rodiny s deťmi (12 785 tis. eur) a sociálna pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi (28 492 tis. eur). Ďalej boli

vynaložené finančné prostriedky aj na denný stacionár, prepravnú službu, bývanie a nocľahárne, nezamestnanosť, sociálne poradenstvo atď. Finančné príspevky na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby boli poskytnuté vo výške 8 445 tis. eur.

1.5. Finančné operácie obcí

Finančné operácie sú súčasťou rozpočtu obcí, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov z peňažných fondov obcí a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Príjmové finančné operácie dosiahli sumu 566 313 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 75,09 % a výdavkové finančné operácie sumu 191 797 tis. eur, k upravenému rozpočtu sa splnil ich rozpočtový zámer na 90,78 %, pričom hospodárenie rozpočtu finančných operácií obcí skončilo s prebytkom vo výške 374 517 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 došlo u príjmových finančných operácií k nárastu o 152 526 tis. eur (o 36,86 %) a u výdavkových finančných operácií k nárastu o 28 129 tis. eur (o 17,19 %).

Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami sú vykázané vo výške 334 995 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 75,04 %), z toho zo splátok tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomoci (len istín) získali 3 175 tis. eur a z ostatných finančných operácií získali 331 820 tis. eur, z toho zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov predstavoval 75 476 tis. eur (v roku 2017 to bolo 67 168 tis. eur), prevod prostriedkov z peňažných fondov bol vykonaný v sume 228 862 tis. eur (v roku 2017 to bolo 161 486 tis. eur) a v rámci iných príjmových finančných operácií získali obce prostriedky v sume 18 942 tis. eur. Obce prijali úvery za 231 319 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 75,15 %), čo je oproti roku 2017 (157 301 tis. eur) nárast o 74 018 tis. eur. Išlo predovšetkým o tuzemské úvery (231 168 tis. eur, plnenie na 75,16 %), zo zahraničných úverov a pôžičiek bolo prijatých 151 tis. eur (60,72 %).

Vo výdavkovej časti použili obce finančné operácie na splácanie istín 161 280 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 86,36 %). V porovnaní s rokom 2017 došlo k nárastu splátok istín o 22 974 tis. eur (o 16,61 %). Ďalej boli finančné operácie použité na nákup majetkových účastí, poskytnutie pôžičiek a ostatných výdavkových finančných operácií 30 517 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 124,45 %).

2. Vyššie územné celky

Vyššie územné celky (ďalej len „VÚC“), zabezpečovali financovanie samosprávnych kompetencií v roku 2018 predovšetkým z daňových príjmov. Prostredníctvom dotácií zo štátneho rozpočtu z príslušných kapitol sa financovali kompetencie preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva, úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizácia projektov spolufinancovaných z Európskej únie.

Príjmy bežného rozpočtu schválené zastupiteľstvami VÚC predpokladali v sume 1 318 616 tis. eur, výdavky 1 216 086 tis. eur a prebytok 102 531 tis. eur. Počas roka 2018 boli príjmy bežného rozpočtu upravené na sumu 1 368 734 tis. eur, výdavky 1 263 024 tis. eur a prebytok v sume 105 711 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 1 404 441 tis. eur a výdavky 1 196 871 tis. eur, prebytok dosiahol 207 570 tis. eur.

V schválených kapitálových rozpočtoch VÚC rozpočtovali príjmy 116 073 tis. eur, výdavky 293 325 tis. eur a schodok 177 252 tis. eur. Zmenami počas roka bol upravený rozpočet kapitálových príjmov na sumu 144 623 tis. eur, výdavkov 430 702 tis. eur a schodok 286 078 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté kapitálové príjmy v sume 36 303 tis. eur, výdavky 145 506 tis. eur, schodok 109 204 tis. eur.

Súčasťou rozpočtov VÚC sú aj finančné operácie, v rámci ktorých VÚC predpokladali v schválených rozpočtoch príjmových finančných operácií získať 102 892 tis. eur, výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 28 171 tis. eur. Zmenou v priebehu roka 2018 boli upravené príjmové finančné operácie na sumu 223 986 tis. eur, výdavkové finančné operácie 32 485 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 144 721 tis. eur, výdavkové v sume 32 408 tis. eur, prebytok finančných operácií bol 112 313 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov VÚC sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 1 537 581 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 1 737 344 tis. eur a v skutočnosti dosiahli 1 585 465 tis. eur. Výdavky sa predpokladali v schválených rozpočtoch vo výške 1 537 581 tis. eur, v upravených rozpočtoch 1 726 210 tis. eur a v skutočnosti sa realizovali vo výške 1 374 785 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 sa skutočne dosiahnuté celkové príjmy VÚC zvýšili o 66 089 tis. eur (o 4,35 %) a celkové výdavky vzrástli o 10 270 tis. eur (o 0,75 %). Nárast celkových príjmov v porovnaní s rokom 2017 súvisí s nárastom daňových príjmov o 86 819 tis. eur (o 11,26 %) a celkových grantov a transferov o 33 981 tis. eur (o 7,62 %), pričom došlo k poklesu nedaňových príjmov o 3 786 tis. eur (o 3,55 %) a príjmových finančných operácií o 50 925 tis. eur (o 26,03 %). Nárast celkových výdavkov súvisí s nárastom bežných výdavkov o 34 948 tis. eur (o 3,01 %) a výdavkových finančných operácií o 2 081 tis. eur (o 6,86 %), pričom zároveň došlo k poklesu kapitálových výdavkov o 26 758 tis. eur (o 15,53 %).

VÚC vo svojich schválených rozpočtoch na rok 2018 predpokladali vyrovnaný rozpočet. Po vylúčení finančných operácií predpokladali schodok vo výške 74 721 tis. eur. V upravených

rozpočtoch predpokladali VÚC účtovný prebytok vo výške 11 133 tis. eur, vylúčením finančných operácií predpokladali schodok vo výške 180 368 tis. eur.

Hospodárenie VÚC za rok 2018 skončilo účtovným prebytkom 210 680 tis. eur. Po vylúčení príjmových finančných operácií vo výške 144 721 tis. eur a výdavkových finančných operácií vo výške 32 408 tis. eur predstavujú príjmy 1 440 744 tis. eur a výdavky 1 342 377 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie VÚC po vylúčení finančných operácií skončilo s prebytkom 98 367 tis. eur. Po započítaní zmien stavu pohľadávok s negatívnym vplyvom 2 276 tis. eur, záväzkov s pozitívnym vplyvom 8 539 tis. eur a vylúčením kurzových rozdielov z výdavkov s pozitívnym vplyvom 1 tis. eur skončilo rozpočtové hospodárenie VÚC s prebytkom vo výške 104 630 tis. eur. Oproti roku 2017, keď rozpočtové hospodárenie VÚC v metodike ESA 2010 skončilo podľa aktuálnej notifikácie so schodkom vo výške 15 735 tis. eur, došlo v roku 2018 k zlepšeniu výsledku hospodárenia o 120 366 tis. eur.

2.1. Vzťahy štátneho rozpočtu a rozpočtov VÚC³

V roku 2018 bolo zo štátneho rozpočtu do rozpočtov vyšších územných celkov poskytnutých celkovo 457 344 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, z toho bežné granty a transfery tvorili sumu 435 142 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 22 202 tis. eur. Po predchádzajúcich dvoch rokoch, kedy bol zaznamenaný pokles poskytnutých transferov, nastalo v roku 2018 ich zvýšenie a to medziročne o 23 696 tis. eur.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté z jednotlivých kapitol v celkovej sume 439 631 tis. eur, z toho bežné granty a transfery v čiastke 432 528 tis. eur a kapitálové granty a transfery v čiastke 7 103 tis. eur.

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých VÚC podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie poskytujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

³ Zdroj: Štátny záverečný účet za rok 2018

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa oddielov funkčnej klasifikácie						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3
Vzdelávanie	412 059	425 600	480 322	434 220	433 848	-46 102	-9,6
Ekonomická oblasť	24 420	2 662	49 152	14 597	15	-34 555	-70,3
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	3 465	2 650	0	3 585	3 535	3 585	x
Ochrana životného prostredia	0	0	0	2 532	0	2 532	x
Sociálne zabezpečenie	1 834	2 002	0	2 080	2 080	2 080	x
Všeobecné verejné služby	4 379	725	0	325	148	325	x
Verejný poriadok a bezpečnosť	23	9	0	5	5	5	x
Spolu	446 180	433 648	529 474	457 344	439 631	-72 130	-13,6

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu Zdroj: MF SR

Do rozpočtov VÚC boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4/3
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	412 067	425 608	480 322	431 228	430 856	-49 094	-10,2
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	23 907	2 322	49 152	7 264	x	-41 888	-85,2
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	500	x	0	7 200	x	7 200	x
Všeobecná pokladničná správa	2 778	2 750	0	5 293	5 176	5 293	x
Ministerstvo životného prostredia SR	x	x	0	2 532	x	2 532	x
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	1 838	2 002	0	2 080	2 080	2 080	x
Ministerstvo kultúry SR	690	639	0	1 425	1 375	1 425	x
Úrad vlády SR	133	158	0	317	139	317	x
Ministerstvo vnútra SR	23	169	0	5	5	5	x
Ministerstvo financií SR	4 244	x	x	x	x	x	x
Spolu	446 180	433 648	529 474	457 344	439 631	-72 130	-13,6

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov VÚC sa najväčšou sumou podieľalo **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR**, ktoré na tento účel vynaložilo 431 228 tis. eur. Z tejto sumy smerovala čiastka 429 774 tis. eur v rámci bežných výdavkov na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva. Išlo najmä o normatívne a nenormatívne finančné prostriedky školám v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov v čiastke 429 411 tis. eur podľa zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných

škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. Normatívne finančné prostriedky v sume 419 174 tis. eur boli poskytnuté na zabezpečenie miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vrátane poistného a príspevkov do poisťovní, prevádzky a modernizácie učebných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a na riešenie havarijných situácií. Nenormatívne finančné prostriedky v celkovej sume 10 237 tis. eur boli poskytnuté na odchodné, skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, osobné náklady asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, dopravu žiakov, záujmovú činnosť prostredníctvom vzdelávacích poukazov, kurzy pohybových aktivít v prírode a iné. Suma 363 tis. eur smerovala vyšším územným celkom pôsobiacim ako školské úrady v zmysle zákona 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a to na činnosť školských úradov (mzdy, platy, poistné a iné).

Z kapitoly **Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR** smerovala pre vyššie územné celky čiastka 7 264 tis. eur. Pôvodne schválený rozpočet pre vyššie územné celky bol v celkovej sume 49 152 tis. eur a išlo výlučne o prostriedky EÚ v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja určené na financovanie projektov v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 a v rámci programov cezhraničnej spolupráce 2014-2020 a prislúchajúceho spolufinancovania zo štátneho rozpočtu. Schválený rozpočet, prípadne rozpis uvoľnených zdrojov z minulých rokov sa nerozpisuje na konkrétne položky rozpočtu ale presun prostriedkov na základe reálne predložených žiadostí o platbu sa zohľadňuje v upravenom rozpočte. Uvedené malo za následok zvýšenie rozpočtu oproti schválenému rozpočtu v celkovej sume skutočného čerpania. Vysoký medziročný nárast bol spôsobený navýšením počtu projektov, ktoré sa v roku 2018 začali realizovať u jednotlivých prijímateľov. Z celkovo poskytnutej sumy 7 264 tis. eur tvorili kapitálové transfery 5 023 tis. eur, pričom išlo najmä o projekty v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020, Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovensko 2014-2020, Programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Česká republika 2014-2020.

Výdavky ostatných kapitol smerovali najmä na podporu športovej infraštruktúry zariadení VÚC (3 000 tis. eur na vybudovanie tréningovej hokejovej haly pre Hokejovú akadémiu v Trenčíne, 1 973 tis. eur na komplexné riešenie školského areálu Trenčín – Zámotie v Trenčianskom samosprávnom kraji), cestnú infraštruktúru (oprava cesty II/503 Senec – Viničné – Pezinok v Bratislavskom samosprávnom kraji, 118 tis. eur spolufinancovanie projektu cestného prepojenia a mosta cez rieku Ipel v Nitrianskom samosprávnom kraji), podporu kultúrnych zariadení (napr. 2 115 tis. eur na rekonštrukciu Divadla Aréna v Bratislavskom samosprávnom kraji, 644 tis. eur na II. etapu obnovy renesančného kaštieľa v Humennom v rámci Prešovského samosprávneho kraja) a ďalšie.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve bolo v roku 2018 z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov vyšších územných celkov 30,0 % (rovnako ako v roku 2017). Skutočný prevod dane z príjmov

fyzických osôb do rozpočtov vyšších územných celkov daňovými úradmi bol vykonaný vo výške 858 031 tis. eur vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (2017: 771 208 tis. eur).

2.2. Príjmy rozpočtov VÚC

a) Príjmy bežného rozpočtu

Schválený rozpočet príjmov bežného rozpočtu na rok 2018 bol vo výške 1 318 616 tis. eur, ktorý bol počas roka upravený na sumu 1 368 734 tis. eur. V skutočnosti dosiahli VÚC príjmy bežného rozpočtu vo výške 1 404 441 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 došlo k nárastu príjmov bežného rozpočtu o 95 196 tis. eur (o 7,27 %). Plnenie príjmov bežného rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie bolo nasledovné:

Daňové príjmy - v roku 2018 do rozpočtov VÚC smerovali celkové daňové príjmy v sume 858 031 tis. eur (plnenie na 105,25 % upraveného rozpočtu), pričom VÚC mali daňové príjmy len z výnosu dane z príjmov fyzických osôb. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo u daňových príjmov k nárastu o 86 819 tis. eur (o 11,26 %).

Nedaňové príjmy bežného rozpočtu dosiahli sumu 100 981 tis. eur, k upravenému rozpočtu boli splnené na 99,45 %. Oproti roku 2017 je zaznamenaný ich nárast o 1 177 tis. eur (o 1,18 %).

V kategórii nedaňových príjmov je plnenie nasledovné:

- príjmy z podnikania a vlastníctva majetku 8 861 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 92,77 %). Tieto príjmy boli dosiahnuté z prenájmu majetku vo vlastníctve VÚC a z podnikania,
- administratívne a iné poplatky a platby 85 128 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 98,49 %). Ide najmä o platby od občanov umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb za poskytované služby, platby za stravné, za ubytovacie služby, poplatky a platby za zápisné a školné a z administratívnych poplatkov,
- úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov 23 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 194,91 %),
- iné nedaňové príjmy 6 968 tis. eur, ide o príjmy z náhrad poistného plnenia, vratky, dobropisy, z refundácie a ostatné nedaňové príjmy.

Z prostriedkov štátneho rozpočtu a zo zahraničných grantov a transferov, boli VÚC poskytnuté bežné granty a transfery v sume 445 430 tis. eur (k upravenému rozpočtu je plnenie na 98,55 %), z toho tuzemské bežné granty a transfery v sume 443 193 tis. eur a zahraničné bežné granty vo výške 2 236 tis. eur. Oproti roku 2017 došlo v tejto kategórii bežných príjmov k nárastu o 7 199 tis. eur (o 1,64 %).

b) Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov bol na rok 2018 schválený vo výške 116 073 tis. eur, ktorý bol počas roka upravený na sumu 144 623 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté príjmy kapitálového rozpočtu vo výške 36 303 tis. eur (plnenie na 25,1 % k upravenému rozpočtu). Na plnení týchto príjmov sa podieľali nedaňové kapitálové príjmy v sume 1 771 tis. eur (plnenie na 47,23 %), kde oproti roku 2017 došlo k ich poklesu o 4 963 tis. eur, ďalej tuzemské kapitálové granty a transfery vo výške 28 356 tis. eur (plnenie 21,05 %) a zahraničné granty vo výške 6 176 tis. eur (plnenie 100,3 %). Oproti roku 2017 došlo k nárastu príjmov kapitálového rozpočtu o 21 818 tis. eur (o 150,63 %).

2.3. Výdavky rozpočtov VÚC

a) Výdavky bežného rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu boli schválené vo výške 1 216 086 tis. eur, ktoré boli počas roka upravené na sumu 1 263 024 tis. eur. V skutočnosti boli dosiahnuté výdavky bežného rozpočtu v sume 1 196 871 tis. eur. Oproti roku 2017 došlo k ich nárastu o 34 948 tis. eur (o 3,01 %).

Výdavky bežného rozpočtu boli určené na úhradu miezd, plátov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní, na ktoré sa vyplátilo 348 113 tis. eur (plnenie na 98,83 % upraveného rozpočtu) a na odvody do poisťovních fondov a príspevku zamestnávateľa do poisťovní smerovalo 126 970 tis. eur (98,16 % upraveného rozpočtu). Osobné výdavky zamestnancov VÚC a rozpočtových organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti (mzdy a odvody) tvoria 39,69 % výdavkov bežného rozpočtu VÚC. Oproti roku 2017 došlo k nárastu osobných výdavkov o 31 213 tis. eur (o 7,03 %).

Na tovary a služby smerovalo 231 998 tis. eur (plnenie na 85,8 %), čo predstavuje 19,38 % výdavkov bežného rozpočtu, a to na cestovné náhrady 2 599 tis. eur (78,62 %), energie, vodu a komunikácie 39 235 tis. eur (88,54 %), materiál 58 579 tis. eur (94,15 %), dopravné 5 727 tis. eur (91,98 %), rutinnú a štandardnú údržbu 62 681 tis. eur (89,74 %), nájomné 3 045 tis. eur (93,19 %) a ostatné služby 60 133 tis. eur (74,05 %). V porovnaní s rokom 2017 klesli výdavky na tovary a služby o 7 676 tis. eur (o 3,2 %).

V rámci bežných výdavkov poskytli VÚC bežné transfery 486 248 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu na 96,23 %), a to transfery subjektom v rámci sektora verejnej správy vo výške 273 105 tis. eur (96,7 %), ktoré smerovali najmä príspevkovým organizáciám 269 391 tis. eur (96,93 %) a obciam 2 558 tis. eur (85,85 %). Ďalej boli poskytnuté bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám v sume 49 525 tis. eur (85,05 %), z toho napr. občianskym združeniam a nadáciám 9 278 tis. eur (94,23 %), neziskovým organizáciám poskytujúcim všeobecne prospešné služby 17 388 tis. eur (73,52 %), nefinančným právnickým osobám 576 tis. eur (93,68 %) a na nemocenské dávky 1 730 tis. eur (102,28 %). Transfery nefinančným subjektom

nezaradeným v sektore verejnej správy boli poskytnuté v sume 162 504 tis. eur (99,49 %). Ide predovšetkým o dotácie poskytnuté dopravcom – právnickým osobám, ktorí zabezpečujú výkony vo verejnom záujme, a to prepravu osôb v pravidelnej verejnej autobusovej doprave. Bežné transfery do zahraničia boli poskytnuté VÚC v sume 1 114 tis. eur (86,23 %). Oproti roku 2017 došlo v bežných transferoch k nárastu o 11 574 tis. eur (o 2,44%).

Na splátky úrokov a ostatných platieb súvisiacich s úvermi sa použilo 3 542 tis. eur (61,29 %). V porovnaní s rokom 2017 došlo k poklesu o 163 tis. eur (o 4,4 %).

Hospodárenie bežného rozpočtu VÚC v roku 2018 skončilo s prebytkom 207 570 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 došlo k nárastu prebytku hospodárenia bežného rozpočtu o 60 248 tis. eur (o 40,9 %).

b) Výdavky kapitálového rozpočtu

Výdavky kapitálového rozpočtu boli schválené vo výške 293 325 tis. eur a počas roka boli upravené na sumu 430 702 tis. eur. V skutočnosti boli vynaložené kapitálové výdavky vo výške 145 506 tis. eur, čo je plnenie na 33,78 % upraveného rozpočtu. Oproti roku 2017 došlo k poklesu týchto výdavkov o 26 758 tis. eur (o 15,53 %).

Z realizovaných kapitálových výdavkov smerovalo na obstaranie kapitálových aktív 112 708 tis. eur (30,62 % z upraveného rozpočtu), v rámci ktorých boli realizované predovšetkým nákupy pozemkov a nehmotných aktív v sume 2 289 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 31,6 %), nákup budov, objektov alebo ich častí za 1 347 tis. eur (87,3 %), strojov, prístrojov, zariadení a techniky za 4 734 tis. eur (27,31 %), dopravných prostriedkov 2 904 tis. eur (27,69 %), na prípravnú a projektovú dokumentáciu sa použilo 3 963 tis. eur (38,47 %), na realizáciu stavieb a ich technického zhodnotenia sa použilo 95 305 tis. eur (29,97 %), na rekonštrukciu a modernizáciu strojov a zariadení 581 tis. eur (48,75 %) a na ostatné kapitálové výdavky 1 585 tis. eur (80,6 %).

Kapitálové transfery poskytli VÚC v celkovej sume 32 799 tis. eur (52,37 % upraveného rozpočtu), a to subjektom v rámci verejnej správy v sume 28 226 tis. eur (49,92 %), ktoré smerovali najmä príspevkovým organizáciám v celkovej sume 26 454 tis. eur (plnenie na 48,46 %), obciam na plnenie spoločných projektov v sume 1 726 tis. eur (90,23 %), rozpočtovým organizáciám 25 tis. eur (93,44 %), ďalej boli poskytnuté jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám v sume 383 tis. eur (40,58 %), nefinančným subjektom nezaradeným vo verejnej správe v sume 1 174 tis. eur (55,28 %) a transfery do zahraničia 3 015 tis. eur (100,0 %).

Hospodárenie kapitálového rozpočtu sa skončilo so schodkom 109 204 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 sa schodok kapitálového rozpočtu znížil o 48 577 tis. eur (o 30,79 %).

2.4. Výdavky rozpočtov VÚC z hľadiska funkčnej klasifikácie

Čerpanie výdavkov rozpočtov VÚC podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie (vrátane výdavkových finančných operácií) je uvedené v nasledujúcom prehľade (tis. eur):

Č.	Názov oddielu	Skutočnosť 2017	Skutočnosť 2018	Rozdiel 2018-2017	Podiel z celk. výd. 2018 v %	Pomer 2018/2017 v %
1	Všeobecné verejné služby	105 706	105 203	-503	7,65%	99,52%
2	Obrana	2	3	1	0,00%	150,00%
4	Ekonomická oblasť	348 156	353 282	5 126	25,70%	101,47%
5	Ochrana životného prostredia	36	47	11	0,00%	130,56%
6	Bývanie a občianska vybavenosť	431	489	58	0,04%	113,46%
7	Zdravotníctvo	27 564	16 132	-11 432	1,17%	58,53%
8	Rekreácia, kultúra a náboženstvo	73 136	78 697	5 561	5,72%	107,60%
9	Vzdelávanie	559 811	571 542	11 731	41,57%	102,10%
10	Sociálne zabezpečenie	249 673	249 390	-283	18,14%	99,89%
	S p o l u	1 364 515	1 374 785	10 270	1	100,75%

V oddiele 01 – Všeobecne verejné služby (105 203 tis. eur) sa realizovali výdavky súvisiace s činnosťou úradov samosprávnych krajov. Výdavky sa použili na úhradu nákladov spojených s činnosťou úradov samosprávnych krajov a s činnosťou poslancov a zastupiteľstiev (73 505 tis. eur), na poskytnutie bežných transferov, na splátky úrokov, na realizáciu výdavkov kapitálového charakteru a na splátky istín z prijatých úverov. Oproti roku 2017 došlo k ich poklesu o 503 tis. eur.

02 - Obrana - výdavky smerovali do financovania civilnej ochrany (3 tis. eur) a oproti roku 2017 vzrástli o 1 tis. eur.

04 - Ekonomická oblasť – celkové výdavky vynaložené v tomto oddiele dosiahli sumu 353 282 tis. eur (nárast medziročne o 5 126 tis. eur). Výdavky boli čerpané predovšetkým na úseku cestnej dopravy vo výške 332 400 tis. eur. V rámci toho poskytnuté dotácie na náhradu straty dopravným spoločnostiam pri zabezpečovaní výkonov vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave boli vynaložené v sume 160 042 tis. eur (147 055 tis. eur v roku 2017), čo predstavuje nárast medziročne o 12 987 tis. eur a pri zabezpečovaní kompetencií na úseku cestného hospodárstva pri výstavbe, správe a údržbe ciest II. a III. triedy.

Na úseku zdravotníctva - oddiel 07 boli poskytnuté prostriedky v celkovej sume 16 132 tis. eur na financovanie aktivít zdravotníckych zariadení v pôsobnosti VÚC (z toho na všeobecnú zdravotnú starostlivosť bolo vynaložených 7 844 tis. eur). Oproti roku 2017 došlo k poklesu o 11 432 tis. eur.

Oddiel 08 – Rekreácia, kultúra a náboženstvo - výdavky na úseku kultúry boli čerpané v celkovej sume 78 697 tis. eur (nárast medziročne o 5 561 tis. eur). Najväčšia časť z týchto výdavkov smerovala najmä na poskytnutie bežných a kapitálových transferov príspevkovým organizáciám – kultúrnym inštitúciám (divadlá, knižnice, múzeá a galérie, klubové a špeciálne kultúrne zariadenia

a ostatné kultúrne inštitúcie) v sume 74 981 tis. eur, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC. Ďalšie výdavky smerovali na športové aktivity zabezpečované VÚC, vysielacie a vydavateľské služby či náboženské a iné spoločenské služby.

Najväčší objem výdavkov v rámci rozpočtu vyšších územných celkov z celkových výdavkoch tvoria výdavky v oddiele 09 – Vzdelávanie. Spolu ide o sumu 571 542 tis. eur (nárast o 11 731 tis. eur oproti roku 2017) a podiel na celkových výdavkoch VÚC predstavujú 41,57 %. Tieto výdavky sa vynaložili najmä na vyššie sekundárne vzdelávanie vo výške 489 301 tis. eur, a to na činnosť stredných škôl a školských zariadení (stredné odborné učilištia, strediská praktického vyučovania, združené stredné školy, gymnázia, zariadenia školského stravovania, domovy mládeže, školy v prírode a pod.).

V oddiele 10 – Sociálne zabezpečenie sa vynaložilo spolu 249 390 tis. eur (medziročne pokles o 283 tis. eur). V rámci tohto oddielu bolo použitých najviac finančných prostriedkov na invaliditu a ťažké zdravotné postihnutie v sume 182 636 tis. eur a na starobu v sume 50 731 tis. eur. Z týchto výdavkov je hradené jednak poskytovanie sociálnej ochrany vo forme dávok a jednak výdavky spojené s prevádzkou zariadení sociálnych služieb (mzdy zamestnancom zariadení sociálnych služieb, odvodové povinnosti do poisťovní, energie, nájomné) a výdavky spojené s poskytovanými službami pre občanov, ktorí sú umiestnení v týchto zariadeniach (stravovanie, zdravotnícke potreby, hygienické potreby a ďalšie). V rámci bežných výdavkov poskytli VÚC zo svojich rozpočtov bežné transfery - finančné príspevky neziskovej organizácii poskytujúcej všeobecne prospešné služby vo výške 15 870 tis. eur, oproti roku 2017 (26 520 tis. eur) pokles o 10 650 tis. eur.

2.5. Finančné operácie VÚC

Súčasťou rozpočtov VÚC sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov VÚC a realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Príjmové finančné operácie dosiahli v roku 2018 sumu 144 721 tis. eur, čo predstavuje k upravenému rozpočtu plnenie na 64,61 %. Oproti roku 2017 je zaznamenaný pokles príjmových finančných operácií o 50 925 tis. eur (o 26,03 %). Výdavkové finančné operácie dosiahli sumu 32 408 tis. eur, čo je k upravenému rozpočtu 99,76 % a v porovnaní s rokom 2017 to predstavuje zvýšenie o 2 081 tis. eur (o 6,86 %). VÚC vykázali prebytok finančných operácií 112 313 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 58,65 %) a v porovnaní s rokom 2017 to predstavuje pokles o 53 006 tis. eur (o 32,06 %).

Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami v rozpočtoch VÚC sú za rok 2018 vykázané vo výške 126 758 tis. eur (v porovnaní s upraveným rozpočtom plnenie na 77,08 %), pričom tieto prostriedky získali z predaja majetkových účastí (5 tis. eur) a ostatných finančných operácií, v rámci ktorých bol vykonaný prevod zo zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov v sume 33 619 tis. eur (v roku 2017 to bolo 19 382 tis. eur, percentuálny nárast o 73,45 %, absolútny

nárast o 14 237 tis. eur) a prevod prostriedkov z peňažných fondov 89 509 tis. eur (v roku 2017 to bolo 117 296 tis. eur, percentuálny pokles o 23,69 %, absolútny pokles o 27 787 tis. eur). Oproti roku 2017 došlo k poklesu príjmov z transakcií s finančnými aktívami a pasívami o 14 610 tis. eur (o 10,33 %). VÚC prijali úvery v sume 17 963 tis. eur, čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 30,17 %, z toho sú tuzemské úvery v sume 9 000 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 35,62 %) a zahraničné úvery v sume 8 963 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 26,15 %). V porovnaní s rokom 2017 došlo k poklesu prijatých úverov o 36 315 tis. eur (o 66,91 %).

Vo výdavkovej časti finančných operácií použili VÚC prostriedky v celkovej sume 32 408 tis. eur (plnenie k upravenému rozpočtu 99,76 %), z toho na splácanie istín použili 25 943 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 97,47 %). Oproti roku 2017 vzrástlo splácanie istín o 2 340 tis. eur (o 9,91 %). Na nákup majetkových účastí, poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci použili VÚC prostriedky v celkovej sume 6 465 tis. eur (k upravenému rozpočtu plnenie na 110,16 %), čo predstavuje oproti roku 2017 pokles o 259 tis. eur (o 3,85 %).

3. Monitoring priebehu fiškálnej decentralizácie za rok 2018

Aj v roku 2018 bolo financovanie originálnych kompetencií obcí a vyšších územných celkov (ďalej len „VÚC“) realizované najmä prostredníctvom podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb (ďalej len „DPFO“) v súlade so zákonom č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a v súlade s nariadením vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v z. n. p. V zmysle citovanej legislatívy predstavoval podiel na výnose DPFO v roku 2017 u obcí 70% a podiel u VÚC 30%.

V nadväznosti na novelizáciu zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov, schválila vláda SR na svojom rokovaní dňa 13. decembra 2017 nariadenie vlády SR č. 356/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve. Zmeny v nariadení vlády SR s účinnosťou od 1. 1. 2018 sa týkali prílohy č. 3 nariadenia vlády, kde sa menila hodnota koeficientu pre dieťa v školskom klube detí. Dôvodom bola zmena spôsobu pridelovania finančných prostriedkov na činnosť ŠKD podľa počtu prijatých žiakov nultého až piateho ročníka ZŠ do ŠKD. Zmena sa tiež týkala adresnejšieho odstupňovania hodnôt koeficientov na deti menších materských škôl zriadených obcami (do 25 detí).

3.1. Prehľad o výnose DPFO za rok 2018

Monitorovaný výnos DPFO sa v zmysle platnej legislatívy člení na daň zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov (závislá činnosť) FO a daň z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti (SZČO).

Celkový výnos DPFO (v tab. č1) podľa štvrťrokov v roku 2018 v tabuľke č. 1 predstavuje sumu 2 870 729 tis. eur, z toho výnos zo závislej činnosti tvorí podiel na celkovej sume 2 806 794 tis. eur a SZČO 63 935 tis. eur.

Výnos DPFO podľa štvrtrokov za rok 2018

Tab. č. 1 (v tis. eur)

Obdobie	FO - závislá činnosť	FO - SZČO	Daň z príjmov FO skut. spolu	% Plnenia *
<i>I. štvrťrok</i>	627 120	76 960	704 079	25,6
<i>II. štvrťrok</i>	666 416	-54 831	611 585	22,2
I. polrok	1 293 536	22 129	1 315 664	47,9
<i>III. štvrťrok</i>	704 598	26 154	730 752	26,6
<i>IV. štvrťrok</i>	808 660	15 653	824 313	30,0
II. polrok	1 513 258	41 807	1 555 065	56,6
Rok spolu	2 806 794	63 935	2 870 729	104,4
Rozpočet VS*	2 662 775	86 546	2 749 321	100,0

Výnos DPFO kontinuálne rástol a najvyšší bol dosiahnutý v IV. štvrťroku pri závislej činnosti v sume 808 660 tis. eur. Najslabší výnos bol pri SZČO za II. štvrťrok v sume - 54 831 tis. eur. Záporná hodnota bola spôsobená negatívnym daňovým vyrovnaním. Rast výnosu zo závislej činnosti vykryl aj nižší, ako bol pôvodne očakávaný, výnos SZČO.

Medziročné porovnanie výnosu dane DPFO 2018-2017

Tab. č. 2 (v tis. eur)

Obdobie	(FO) - záv. čin.	(FO)-SZČO	Rozdiel spolu	Index v %
	2018 – 2017	2018 – 2017	2018 – 2017	
<i>I. štvrťrok</i>	54 032	-25 448	28 585	104,2
<i>II. štvrťrok</i>	100 465	-5 325	95 139	118,4
I. polrok	154 497	-30 773	123 724	110,4
<i>III. štvrťrok</i>	78 314	1 697	80 011	112,3
<i>IV. štvrťrok</i>	90 467	-1 136	89 331	112,2
II. polrok	168 781	561	169 343	112,2
Rok spolu	323 278	-30 212	293 067	111,4

Pri medziročnom porovnaní vývoja výnosu DPFO rástol celkový výnos DPFO v každom štvrťroku oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka, konkrétne v I. štvrťroku spolu o sumu 28 585 tis. eur (+4,2%), v II. štvrťroku o sumu 95 139 tis. eur (+18,4%), v III. štvrťroku o sumu 80 011 tis. eur (+12,3%) a v IV. štvrťroku 89 331 tis. eur (+12,2%), čo spolu predstavuje celkový medziročný rast o 293 067 tis. eur a v relatívnych hodnotách nárast o 11,4 %. Výnos SZČO medziročne rástol iba v III. štvrťroku.

3.2. Prevod výnosu dane z príjmov FO územnej samospráve za rok 2018

Prevod výnosu dane z príjmov fyzických osôb obciam a vyšším územným celkom vykonávali daňové úrady v súlade so zákonom NR SR č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve podľa kritérií uvedených v nariadení vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov.

Prevod podielu na výnose DPFO obciam a VÚC podľa štvrtrokov roka 2018 (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 3 (v tis. eur)

Štvrťrok	Obce	VÚC	Spolu	Plnenie v %
<i>I. štvrťrok</i>	559 310	239 704	799 014	29,1
<i>II. štvrťrok</i>	408 432	175 042	583 475	21,2
I. polrok	967 742	414 747	1 382 489	50,3
<i>III. štvrťrok</i>	525 622	225 267	750 889	27,3
<i>IV. štvrťrok</i>	508 707	218 017	726 725	26,4
II. polrok	1 034 330	443 284	1 477 614	53,8
Rok spolu	2 002 072	858 031	2 860 103	104,1
Rozpočet VS	1 923 735	824 379	2 748 114	100,0
<i>Rozdiel Rozpočet vs. skutočnosť</i>	78 337	33 652	111 989	4,1

V roku 2018 bolo územnej samospráve prevedené spolu 2 860 103 tis. eur, čo predstavuje 104,1 % rozpočtovaného výnosu v danom roku. Za uvedené obdobie bol obciam prevedený podiel na výnose DPFO v sume 2 002 072 tis. eur a podiel pre VÚC predstavoval sumu 858 031 tis. eur. Skutočný podiel narástol oproti rozpočtovanému podielu spolu o 111 989 tis. eur, z toho pri obciach o 78 337 tis. eur a pri VÚC o 33 652 tis. eur. Uvedené sumy sú vrátane zúčtovania, ktoré bolo v mesiaci marec (zúčtovanie za rok 2017) prevedené v objeme 25 495 tis. eur. Pri detailnom rozdelení to predstavovalo 17 846 tis. eur pre obce a 7 648 tis. eur pre VÚC. Aj táto skutočnosť pozitívne ovplyvnila konečný výsledok prevedeného podielu pre územnú samosprávu za rok 2018.

V porovnaní s minulým rokom bol v roku 2018 zaznamenaný nárast v prevode podielu výnosu DPFO pre obce vo všetkých štvrtrokoch. Celkovo predstavoval nárast podielu obcí na výnose DPFO za rok 2018 sumu 202 586 tis. eur, čo v relatívnych hodnotách predstavuje nárast o 11,3 % oproti minulému roku.

Medziročné porovnanie prevodu výnosu dane obciam za 2018 (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 4 (v tis. eur)

Štvrťrok	Obce 2018	Obce 2017	Rozdiel obce	Porovnanie v %
<i>I. štvrťrok</i>	559 310	512 099	47 211	109,2
<i>II. štvrťrok</i>	408 432	368 679	39 753	110,8
I. polrok	967 742	880 778	86 964	109,9
<i>III. štvrťrok</i>	525 622	464 162	61 461	113,2
<i>IV. štvrťrok</i>	508 707	454 546	54 161	111,9
II. polrok	1 034 330	918 708	115 622	112,6
Rok spolu	2 002 072	1 799 486	202 586	111,3

Rovnako rástol aj prevod podielu na výnose DPFO pre vyššie územné celky čo je predmetom tab. č 5.

Medziročné porovnanie prevodu výnosu dane vyšším územným celkom (vrátane zúčtovania)

Tab. č. 5 (v tis. eur)

Štvrťrok	VÚC 2018	VÚC 2017	Rozdiel VÚC	Porovnanie v %
<i>I. štvrťrok</i>	239 704	219 471	20 233	109,2
<i>II. štvrťrok</i>	175 042	158 005	17 037	110,8
I. polrok	414 747	377 476	37 270	109,9
<i>III. štvrťrok</i>	225 267	198 926	26 340	113,2
<i>IV. štvrťrok</i>	218 017	194 805	23 212	111,9
II. polrok	443 284	393 732	49 552	112,6
Rok spolu	858 031	771 208	86 823	111,3

Pri prevode podielu výnosu DPFO sme pri VÚC zaznamenali celkový nárast o 86 823 tis. eur v porovnaní s minulým rokom, čo je medziročne nárast o 11,3 %.

3.3 Ďalšie daňové príjmy obcí

V záujme komplexného pohľadu na daňové príjmy ako celok monitorujeme aj ďalšie daňové príjmy obcí.

Medziročné porovnanie výnosu ďalších daňových príjmov

Tab. č. 6 (v tis. eur)

Daňový príjem	S2018	S2017	S2018– S2017	v %
Daň z nehnuteľností	354 943	347 899	7 044	102,0
<i>z toho</i>				
<i>z pozemkov</i>	89 688	89 288	400	100,5
<i>zo stavieb</i>	244 520	238 209	6 311	102,6
<i>z byt a nebyt.</i>	20 736	20 401	335	101,6
Dane za tovary a služby	210 070	196 746	13 324	106,8
<i>z toho</i> dane za špecifické služby	209 542	196 184	13 358	106,8
<i>v tom daň za:</i>		x	x	x
<i>psa</i>	4 521	4 602	-81	98,2
<i>nevýherné hracie prístroje</i>	340	477	-137	71,3
<i>predajné automaty</i>	265	232	33	114,2
<i>vjazd a zotrvanie MV v hist. časti mesta</i>	327	323	4	101,2
<i>ubytovanie</i>	15 012	14 530	482	103,3
<i>užívanie verej. priest.</i>	14 218	12 803	1 415	111,1
<i>popl. za kom. odpady a drobné stav. odpady</i>	157 962	156 731	1 231	100,8
<i>jadrové zariadenia</i>	3 832	3 839	-7	99,8
<i>z použ. tovar. a z pov. na výkon činn.</i>	438	460	-22	95,2
<i>Iné dane za tovary a služby</i>	17	40	-23	42,5
Spolu	565 013	544 644	20 369	103,7
Poplatok za rozvoj	13 064	2 649	10 415	493,2

Samostatnú skupinu tvoria daňové príjmy v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, ktorých výnos smeruje do rozpočtu obcí a miest ako ich vlastný daňový príjem. Medzi ďalšie daňové príjmy sa ráta aj dane označené kódmi 134 a 139 ekonomickej klasifikácie, pričom najväčšiu položku z nich tvoria príjmy z úhrad za dobývací priestor a z úhrad za uskladňovanie plynov alebo kvapalín podľa nariadenia vlády č. 50/2002 Z. z. o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty. Monitorujeme tiež nový príjem obcí (od roku 2016) – príjem v zmysle zákona č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj.

Najväčším vlastným príjmom po DPFO je **daň z nehnuteľností**, pričom pri tejto dani bol zaznamenaný medziročný nárast o **7 044** tis. eur, čo v relatívnych hodnotách predstavovalo nárast o cca 2,0 %. Uvedená daň pozostáva z dani za pozemok, dane zo stavieb a dane z bytov a nebytových priestorov. Nosnú časť aj v roku 2018 tvorí daň zo stavieb v objeme 244 520 tis. eur a medziročným nárastom o 6 311 tis. eur.

V poradí druhý najväčší medziročný nárast je pri dani za užívanie verejného priestranstva o cca 1 415 tis. eur (11,1%). Pri poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady bol nárast o 1 231 tis. eur (0,8 %). V relatívnych hodnotách bol najväčší nárast z dane za predajné automaty o 14,2%.

Zaznamenali sme aj pokles výnosu z niektorých daní, napr. pokles pri dani za nevýherných hracích prístrojov bol o 28,7%. Medziročne klesol aj výnos z dane za psa a z dane za jadrové zariadenia.

Celkovo v roku 2018 rástol medziročne príjem obcí z ďalších daňových príjmov oproti roku 2017. Na tomto raste sa podieľal najmä nárast už spomínanej dane z nehnuteľnosti, nárast dane za tovary a služby o 13 324 tis. eur, rástol aj poplatok za komunálny odpad a drobné stavebné odpady o 1 231 tis. eur a rástol aj výnos z dane za užívanie verejného priestranstva o 1 415 tis. eur, čo spolu predstavuje medziročný nárast o 20 369 tis. eur. V relatívnych hodnotách predstavuje **celkový nárast spolu 3,7 %** pri ďalších daňových príjmoch oproti minulému roku.

Dynamicky sa vyvíjal aj nový príjem obcí (od roku 2016) – príjem z poplatku v zmysle zákona o miestnom poplatku za rozvoj, kde medziročný nárast predstavoval sumu 10 415 tis. eur (2017 to bolo 2 649 tis. eur), čo v relatívnych hodnotách predstavuje nárast 393,2 % .